

Do schvalování grantů pro občanské iniciativy v Praze vstupuje politikaření. Spolky zabývající se životním prostředím mají být rozděleny na hodné a zlobivé

30.5.2025 - | Zelený kruh

Rozhodování o tom, které projekty na zlepšení životního prostředí v Praze získají veřejnou podporu, se v posledních týdnech dostává pod rostoucí politický tlak. Zastupitelstvo hlavního města přijalo usnesení, které umožňuje Radě HMP hlasovat zvláště o každé jednotlivé žádosti. V praxi to znamená, že o přidělení grantů nemusí rozhodovat jen odborné hodnocení a kvalita projektů, ale také to, zda je konkrétní organizace oblíbená u politiků. 67 nevládních organizací proto poslalo Radě HMP, zastupitelům HMP a předsedům politických stran ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů otevřený dopis .

Takový zásah do dosud standardního a odborně vedeného procesu hodnocení je překvapivý o to víc, že přichází od stran, které se hlásí k liberální demokracii a otevřené společnosti. Podobné pokusy o selektivní podporu podle loajality známe z prostředí, kde se občanský sektor cíleně oslabuje – ať už jde o Maďarsko nebo aktuálně i Slovensko. V českém prostředí jsme byli dosud zvyklí na transparentní grantové řízení s jasně nastavenými pravidly, která chrání rovnost žadatelů a zajišťují, že granty jsou rozdělovány na základě odborného posouzení. Tento systém teď čelí ohrožení.

Některé organizace, které dlouhodobě a úspěšně realizují projekty přínosné pro město i jeho obyvatele, se mohou stát terčem selektivního zamítnutí – přestože jejich žádosti prošly odborným posouzením a byly doporučeny k podpoře. Důvodem není kvalita jejich práce, ale skutečnost, že otevřeně kritizují některá rozhodnutí vedení města.

“Rozdělování občanského sektoru na „hodné“ a „nepohodlné“ příjemce veřejných prostředků je nebezpečný precedens. Podkopává důvěru veřejnosti v otevřenou správu města a ohrožuje samotnou podstatu demokratického dialogu. Kritická občanská společnost není hrozbou, ale důležitým korektivem a partnerem samosprávy, zejména v tak složitých oblastech, jako je ochrana životního prostředí, územní plánování, doprava nebo reakce na klimatickou krizi,” říká ředitelka Zeleného kruhu Petra Kolínská

Občanské iniciativy zaměřené na ochranu životního prostředí se podílejí na celé řadě projektů, které pomáhají Praze čelit dopadům změny klimatu, zlepšují kvalitu ovzduší, vrací zeleň do ulic, podporují šetrnou mobilitu nebo zapojují místní obyvatele do rozhodování o svém okolí. Taková práce by měla být hodnocena podle výsledků, nikoli podle politických preferencí. Je klíčové, aby město dokázalo rozlišit mezi oprávněnou věcnou kritikou a útokem, a aby aktivní občané nebyli za svůj názor penalizováni. Transparentní a odborné grantové řízení je jedním z nástrojů, jak si takovou důvěru udržet. Jakýkoli zásah, který tuto rovnost narušuje, oslabuje společenskou soudržnost, důvěru v instituce a schopnost města čelit budoucím výzvám společně.

Otevřený dopis Radě HMP, Zastupitelům HMP a předsedům politických stran ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů podpořilo 67 nevládních organizací a další se stále připojují. Najdete jej níže.

Otevřený dopis ke stažení (pdf, 111 kB)

Rozhodování o tom, které projekty na zlepšení životního prostředí v Praze získají veřejnou podporu, se v posledních týdnech dostává pod rostoucí politický tlak. Zastupitelstvo hlavního města přijalo usnesení, které umožňuje Radě HMP hlasovat zvlášť o každé jednotlivé žádosti. V praxi to znamená, že o přidělení grantů nemusí rozhodovat jen odborné hodnocení a kvalita projektů, ale také to, zda je konkrétní organizace oblíbená u politiků. 67 nevládních organizací proto poslalo Radě HMP, zastupitelům HMP a předsedům politických stran ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů otevřený dopis .

Takový zásah do dosud standardního a odborně vedeného procesu hodnocení je překvapivý o to víc, že přichází od stran, které se hlásí k liberální demokracii a otevřené společnosti. Podobné pokusy o selektivní podporu podle loajality známe z prostředí, kde se občanský sektor cíleně oslabuje – ať už jde o Maďarsko nebo aktuálně i Slovensko. V českém prostředí jsme byli dosud zvyklí na transparentní grantové řízení s jasně nastavenými pravidly, která chrání rovnost žadatelů a zajišťují, že granty jsou rozdělovány na základě odborného posouzení. Tento systém teď čelí ohrožení.

Některé organizace, které dlouhodobě a úspěšně realizují projekty přínosné pro město i jeho obyvatele, se mohou stát terčem selektivního zamítnutí – přestože jejich žádosti prošly odborným posouzením a byly doporučeny k podpoře. Důvodem není kvalita jejich práce, ale skutečnost, že otevřeně kritizují některá rozhodnutí vedení města.

“Rozdělování občanského sektoru na „hodné“ a „nepohodlné“ příjemce veřejných prostředků je nebezpečný precedens. Podkopává důvěru veřejnosti v otevřenou správu města a ohrožuje samotnou podstatu demokratického dialogu. Kritická občanská společnost není hrozbou, ale důležitým korektivem a partnerem samosprávy, zejména v tak složitých oblastech, jako je ochrana životního prostředí, územní plánování, doprava nebo reakce na klimatickou krizi,” říká ředitelka Zeleného kruhu Petra Kolínská

Občanské iniciativy zaměřené na ochranu životního prostředí se podílejí na celé řadě projektů, které pomáhají Praze čelit dopadům změny klimatu, zlepšují kvalitu ovzduší, vrací zeleň do ulic, podporují šetrnou mobilitu nebo zapojují místní obyvatele do rozhodování o svém okolí. Taková práce by měla být hodnocena podle výsledků, nikoli podle politických preferencí. Je klíčové, aby město dokázalo rozlišit mezi oprávněnou věcnou kritikou a útokem, a aby aktivní občané nebyli za svůj názor penalizováni. Transparentní a odborné grantové řízení je jedním z nástrojů, jak si takovou důvěru udržet. Jakýkoli zásah, který tuto rovnost narušuje, oslabuje společenskou soudržnost, důvěru v instituce a schopnost města čelit budoucím výzvám společně.

Otevřený dopis Radě HMP, Zastupitelům HMP a předsedům politických stran ODS, KDU-ČSL, TOP 09, STAN a Pirátů podpořilo 67 nevládních organizací a další se stále připojují. Najdete jej níže.

<https://zelenykruh.cz/do-schvalovani-grantu-pro-obcanske-iniciativy-v-praze-vstupuje-politikareni-spolky-zabyvajici-se-zivotnim-prostredim-maji-byt-rozdeleny-na-hodne-a-zlobive>